

Самоосвіта – складова професійного зростання керівника гуртка

*Кожен день, в який ви не поповнили
свої освіти хоча б маленьким,
але новим для вас шматком знання,
вважайте безплідно і незворотно для
себе загублим.*

К. С. Станіславський

*Удосконалення методичної
майстерності – це передусім
самоосвіта, особисті ваші
зусилля, спрямовані на підвищення
власної культури праці і в першу чергу
культури мислення.*

В. Сухомлинський

Самоосвіта керівника гуртка є необхідною умовою професійної діяльності педагога. Суспільство завжди висувало, і буде висувати до педагога найвищі вимоги. Для того, щоб вчити інших, потрібно знати більше, ніж всі інші. І ці знання не повинні обмежуватися предметом і методикою його викладання. Керівник гуртка повинен бути в курсі передових технологій, мати знання в різних сферах суспільного життя, орієнтуватися в сучасній політиці, економіці та інше. Керівник гуртка повинен вчитися всьому постійно, тому що сама його робота пов'язана з постійним оновленням. Щороку до керівника гуртка приходять нові гуртківці, що несуть із собою новий етап розвитку суспільства. Він перший стоїть на порозі завтрашнього дня.

Самоосвіта педагога – це провідна форма вдосконалення професійної компетентності, що полягає в засвоєнні, оновленні, поширенні й поглибленні знань, узагальненні досвіду шляхом цілеспрямованої, системної самоосвітньої роботи, спрямованої на саморозвиток та самовдосконалення особистості, задоволення власних інтересів і об'єктивних потреб освітнього закладу.

Самоосвіта – це безперервний процес саморозвитку та самовдосконалення педагогів.

Самоосвіта - це потреба, яка захищає особистість від інтелектуального зuboжіння, це усвідомлений процес пізнавальної діяльності, це вдосконалення будь-яких якостей людини та її навичок.

Однак процес самоосвіти керівника гуртка на практиці часто проходить стихійно і безсистемно або ж під тиском адміністрації чи методиста. Ні той, ні інший варіант не дає ефективного результату. Здатність до самоосвіти не формується у педагога разом з дипломом або за наказом. Цьому теж треба вчитися.

З чого ж треба почати?

Перш за все, керівник гуртка має визначитися зі своїми інтересами. Саме вони повинні стати фундаментом його розвитку. Звичайно, можна змусити людину робити те, що їй не подобається, але в самоосвіті це буде мов крапля води, що падає у розпеченій пустелі на пісок - вона встигне випаруватися, навіть не досягнувши мети. Інтерес - це те, що задасть тонус всієї самоосвітньої діяльності.

Зрозумівши свої інтереси в даний період часу, керівник гуртка має визначитися з напрямками своєї роботи у поточному році. Після цього бажано вивести для себе проблему, яку потрібно опрацювати. Проблема та напрямки роботи повинні визначати напрями самоосвітньої діяльності. Ось деякі з них:

- Професійний (стосується знань з предмету викладання);
- Психолого-педагогічний (орієнтований на інтереси і побажання гуртківців та батьків);
- Психологічний (включає імідж, манеру спілкування, мистецтво впливу, лідерські якості та ін.);
- Методичний (педагогічні технології, форми, методи і прийоми навчання);
- Інтелектуальний (орієнтований на поповнення загальноосвітніх знань);
- Інформаційно-технологічний (ознайомлення і придбання навичок роботи з новітніми технологіями);
- Духовний (розвиток морально-духовних якостей особистості);
- Здоров'язберігаючий (підтримка позитивного фізичного і психологічного стану).

Структура процесу самоосвіти складається з 4-ох етапів:

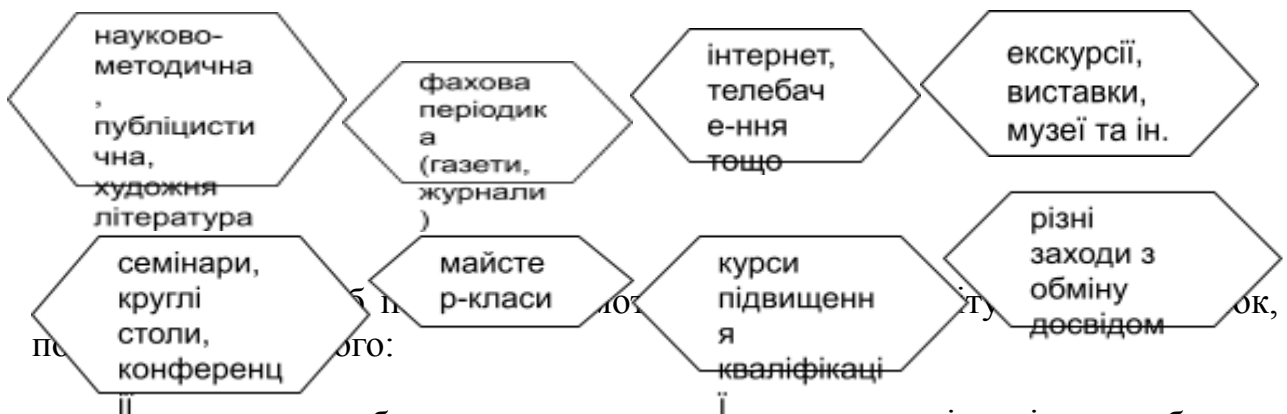
1. самоаналіз та прийняття рішення здійснювати процес самоосвіти;
2. планування та вироблення програми самовдосконалення;
3. безпосередня практична діяльність з реалізації поставлених завдань, пов'язаних із роботою над самим собою;
4. самоконтроль та самокорекція цієї діяльності, формулювання висновків.

Основні компоненти самоосвітньої діяльності

- відбирати з прочитаного та побаченого педагогом думки та методичні знахідки для апробації у власній педагогічній діяльності;
- систематизувати та розробити науково-методичні узагальнення;
 - впроваджувати досягнення психолого-педагогічної науки та педагогічної практики у власний досвід роботи з дітьми.

Основними джерелами самоосвіти педагога є:

- по-перше, було адекватне уявлення про свою діяльність, проблеми та недоліки, які її супроводжують, та особистісні якості;
- по-друге, щоб він знав, якими є вимоги, що ставить перед ним як професіоналом суспільство.

В реалізації цих вимог значна роль належить адміністрації, її керівництву та допомозі.

В системі контролю самоосвітньої діяльності педагогів передбачається *три основні види* контролю адміністрації:

Попередній контроль. Він здійснюється на початку навчального року, коли педагоги готуються до нового навчального року й складають плани самоосвіти. Своєчасні поради та рекомендації адміністрації допоможуть педагогу реально відібрати питання для самостійного опрацювання, зосередити увагу на головних напрямках свого самовдосконалення. Провідний метод контролю – співбесіди з окремими вчителями та керівниками МО.

Поточний контроль. Протягом навчального року аналізуються відвідані заняття, проведені виховні та масові заходи тощо. Вивчається творча та методична діяльність педагога. Адміністрація допомагає осмислити та обґрунтувати вдалі моменти в роботі, а разом з тим – виявити недоліки в роботі, певні труднощі, проаналізувати причини їх появи.

Підсумковий контроль. Здійснюється наприкінці семестру чи навчального року. Частіше за все відбуваються у формі бесіди з педагогами.

Отже, самоосвітня діяльність включає науково-дослідницьку експериментальну роботу з певної проблеми; вивчення необхідної літератури; участь у колективних та групових формах методичної роботи навчального закладу; вивчення педагогічного досвіду; практичну апробацію власних матеріалів.

Як бачимо, самоосвіта - процес пізнання - передбачає не просте закріплення професійних знань або засвоєння вже відомої наукової інформації, а має за мету придбання нових наукових і методичних знань, оволодіння педагогом засобами застосування їх у практичній діяльності.

Важливою ознакою самоосвіти вчителя є те, що результатом його роботи виступає не лише власне самовдосконалення в особистісному й професійному плані, а й розвиток учнів.

Кожна діяльність безглузда, якщо в її результаті не створюється якийсь продукт, чи немає будь-яких досягнень.